

Nasjonal turistveg RYFYLKE

Snøen ligger ofte lenge utover sommeren på fjellovergangen mellom Sauda og Røldal.

© Roger Ellingsen / Statens vegvesen

- langs frodige fjor der og nakne fjell

NASJONAL TURISTVEG RYFYLKE

Attraksjonen Nasjonale turistveger er 18 kjøreturer gjennom vakker norsk natur der opplevelsen forsterkes med nyskapende arkitektur og tankevekkende kunst på tilrettelagte utsiktspunkter og rasteplasser. Statens vegvesen står bak dette utviklingsarbeidet.

Bobilen presenterer i samarbeid med Turistvegseksjonen en serie med turistvegstrekingene. Ryfylke er den 18. og siste i rekken.

Som den siste i serien, går turen denne gang til Nasjonal turistveg Ryfylke. Fjordlandskapet byr på store kontraster - fra variert, vakkert og frodig fjordlandskap, små skjærgårds-idyller og velpleide strandsteder til rå steinurer, blankskurte svaberg, stupbratte fjellsider og nakent høyfjell med snø utover sommeren. Som om ikke det er nok, krydres kjøreturen med store turistmagneter i Lysefjorden, arkitektur i verdensklasse og sterk industrihistorie.

Om turistvegen

Nasjonale turistveg Ryfylke går mellom Oanes ved Lysefjorden og Hordalia ved Røldal og er 183 km lang (rv 13/fv 46/520). Det er to korte fergestrekninger, mellom Lauvvik og Oanes og mellom Hjelmeland og Nesvik. Fjellovergangen mellom Hellandsbygd og Røldal er vinterstengt, vanligvis mellom november og juni. (Fra påske mellom Breiborg og Røldal.) Det er ikke uvanlig med 5-6 m snø på fjellet. Vinterstid kan du komme deg fra Sand til Røldal via rv 13, langs Suldalslågen, Suldalsvatnet og Brattlandsdalen. Dette er uansett et glimrende alternativ også om sommeren, om du ønsker å lage en flott rundreise.

Nasjonale turistveg Ryfylke er en del av Fjordvegen, som går fra Sandnes, via Hardanger og Vikafjellet til Førde. Også de nasjonale turistvegene Hardanger og Gaularfjellet inngår i Fjordvegen, og kan fint kombineres med turistvegen i Ryfylke. I sør lar den seg fint kombinere med Nasjonal turistveg Jæren.

Utsikt innover den 40 km lange Lysefjorden.

© Trine Kanter Zerwekh / Statens vegvesen

Helleristningene på Solbakk er fra ca år 500 f.Kr.

© Reismål Ryfylke

NASJONAL TURISTVEG RYFYLKE

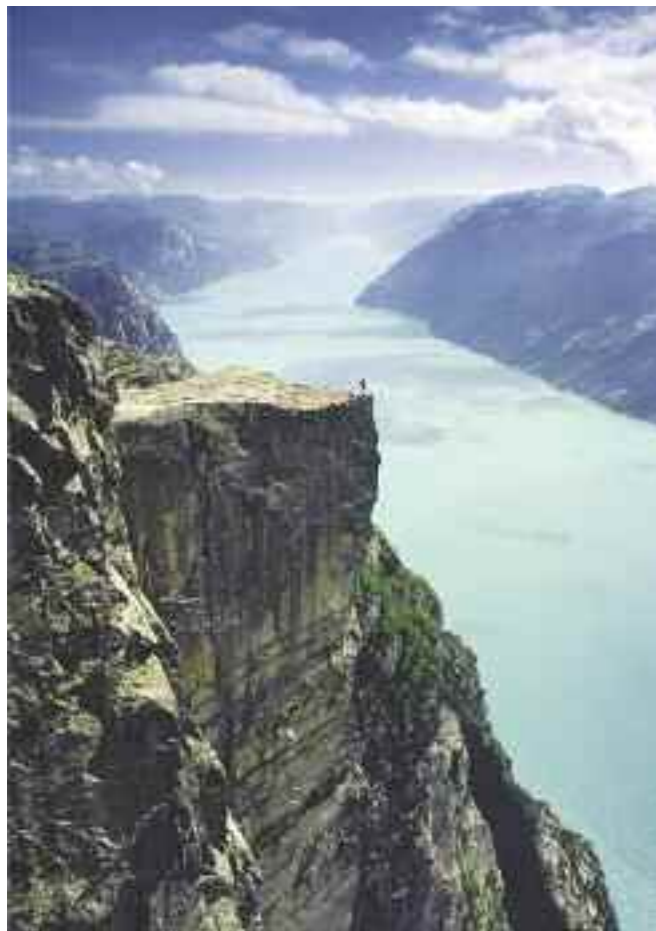
Turistvegen inngår også i den såkalte Discovery Route, en historisk rute fra Stavanger til Bergen. Allerede fra slutten av 1800-tallet solgte Thomas Cook pakkereiser langs denne ruten.

Vær din egen turleder med app

Reisemål Ryfylke har utviklet Ryfylke MultiGuide. Det er en gratis app som gjør at du kan bruke telefonen til å guide deg gjennom attraksjonene langs Nasjonal turistveg Ryfylke, både nord- og sørover. Appen bruker telefonens GPS-funksjon til å spille av informasjon når du nærmer deg en av de mange kulturattraksjonene langs turistvegen. Den kombinerer lyd, bilde, tekst og lenker, slik at du kan bli din egen turleder. Appen finnes i norsk og engelsk versjon. Les mer og last ned fra ryfylke.com.

Lysefjorden

Vi starter turen ved Oanes, ved innfallsporten til den 40 km lange Lysefjorden. Hit kommer du med ferge fra Lauvvik. Kommer du fra øst, er det et godt tips å ta Lysevegen fra Sirdal. Du får da kjørt 27 imponerende hårnålssvinger ned til Lysebotn med en fantastisk utsikt. Vegene er normalt åpne fra rundt 17. mai til ut oktober. Planlegg turen og bestill turistfergen fra Lysebotn ut den vakre Lysefjorden til Oanes, og bli

Preikestolen, Lysefjordens store turistmagnet, trekker rundt 300.000 besøkende i året. © Per Eide / visitnorway.com

Brua over Lysefjorden ved inngangen til Nasjonal turistveg Ryfylke i sør. © Helge Stikbakke / Statens vegvesen

guidet underveis, forbi fossefall, avsidesliggende gårder, det 1000 meter høye Kjerag-massivet med den kjente Kjeragbolten og den ikke mindre kjente Preikestolen. Kommer du fra Lauvvik, kan også en tur til Lysebotn og tilbake være verdt å spandere. Det går også cruisebåter på fjorden. Fergene går kun i sommersesongen. For tider sjekk visitlysefjorden.no. Husk å forhåndsbestille.

Like ved fergeleiet på Oanes ligger Lysefjordsenteret, med restaurant, akvarium og suvenirer. Etter få kilometer kommer du til avkjøring til Lysefjordbrua, en flott hengebru som har fått

Vakre vegers pris og som markerer inngangen til Lysefjorden. Om du ønsker å besøke fortidslandsbyen Landa Park, må du kjøre over brua til Forsand. Landa er den eneste landsbyen som er funnet fra forhistorisk tid i Norge. Her kan du oppleve en historisk reise tilbake i tiden. Du kan delta i aktiviteter fra bronsealderen for 3000 år siden og frem til vikingtiden for 1000 år siden. Utgravningene her er unike i Nord-Europa, og flere av husene er bygget opp igjen. Mer info på landapark.no.

Ønsker du å få med deg Preikestolen, tar du en liten avstikker ved Jøssang og kjører de 6 km til Preikestolen fjellstue.

Her er det dagparkering, og du kan gå opp til det kjente fjellplatået 604 moh. Vær imidlertid klar over at du ikke går alene, ca 300.000 forventes å ta turen i år, mellom april og oktober. Det lønner seg å starte tidlig om morgenen for å unngå den verste køen. Sherpaer har tilrettelagt stien, så det er en grei tur som tar ca 4 timer tur-retur.

Helleristninger og flyulykke

Turistvegen tar deg videre til Jørpeland. Byen ble hovedsakelig bygget opp på begynnelsen av 1900-tallet rundt vann-

Hytte med usjenert beliggenhet i Lovrafjorden.

© Helge Stikbakke / Statens vegvesen

kraftutbyggingen, som igjen ga grunnlaget for stålindustrien. I sine glansdager på 50-tallet hadde stålverket over 1100 arbeidere. I dag er Strand kommune landets største produsent av juletrær.

Videre kommer du snart til Solbakk. Her finnes et stort helleristningsfelt fra ca år 500 f.Kr. på svabergene ned mot sjøen. Her er det både en rekke skip og solfigurer. Solbakk vil være endepunkt for Ryfastforbindelsen fra Stavanger, et prosjekt som startet på Solbakk i 2012. Forbindelsen skal etter planen stå ferdig i 2019.

På Tau ligger Mølleparken, Tou Mølle og Villa Tou fra 1859. Mølleparken er en vakker park i engelsk stil som er åpen hele året. Brugsløa ved parken er åpen søndager om sommeren, med kunstkafe og loppemarked. Lokale kunstnere står for utstillingen og lokale bakstekoner sørger for kaffegodt. Er du opptatt av parker, bør du også kjenne til øya Sør-Hidle mellom Tau og Stavanger. Flor & Fjære er et fantastisk parkanlegg, med utstillingsområde for bl.a. eksotiske planter, samt en god restaurant. Det går pakketurer fra Stavanger

Videre langs turistvegen kommer du snart til avkjøringen til Ryfylkegården Holta, som ligger et par km unna. Fra parkeringsplassen er det vid utsikt over Boknafjordbasenget. Det er rikelig med fotturmogigheter i Holtahaia. En halvtimes fottur fra parkeringen er det satt opp et minnesmerke etter en flyulykke i 1961. Et fly fra England styrtet og 39 mennesker omkom, deriblant en hel skoleklasse i alderen 16-19 år.

Fra Bjørheimskjeften til Eventyrskogen

Bjørheimskjeften består av to fjell, Svoå og Reinarknuten, et på hver side av Tysdalsvatnet. Dette var i gamle dager et kjent seilingsmerke som kunne ses fra de ytterste kyststrøk.

Fra Tveit kan du bl.a. ta av alternativ veg mot Årdal. Fra Verven kan du ta skyssbåt (må forhåndsbestilles) til Trodla-Tysdal innerst i Øvre Tysdalsvatnet. Her ligger Rogalands mest avsidesliggende gård i drift, og det er selvbetjent turisthytte her. Man kan også gå dit fra Kleivaland. Turen tar 2-3 timer, og du kommer frem til gården som ligger i vill og dramatisk natur omgitt av 900 m høye fjell.

Like etter Tveit kommer du til avkjøringen til Bønardalen. Her ligger Eventyrskogen i Årdal. Ta med barna og gå den ca timelange sanseløypa gjennom den mystiske skogen og opplev tusser, troll og andre eventyrfigurer mellom trærne. Løypen er skiltet. Følg skilting fra byggefeltet i Dalane, ca 1 km.

Gravhauger og meteorittkrater

Neste stopp er Årdal gamle kyrkje, en flott rød, sommeråpen kirke fra 1619, en av de mest særpregede renessansekirker i landet. Den er frodig dekorert med malerier fra gulv til tak.

Du passerer Mele, med en rekke gravhauger og nausttuffer fra jernalderen, og videre avkjøringen til Fister, hvor det er gode bademuligheter. Videre kommer du til Vigatunet,

Eventyrskogen i Årdal tar deg gjennom en times sanseløype gjennom norske eventyr.

© Eldfinn Austigard / Reisemål Ryfylke

Årdal gamle kyrkje er en av landets mest særpregede renessansekirker.

© Reisemål Ryfylke

Galleri Hagalid ligger vakkert til på heiagården Hagalid, 300 m over Jøsenfjorden. Herfra går det sti til Skomakarribbå.

© Hetland media/M. Hetland

NASJONAL TURISTVEG RYFYLKE

et bygdetun/museum med en rekke gamle bygninger som har stått uendret siden 1821, samt en historisk frukthage.

Er du interessert i geologi, må du få med deg skatten Ritlandskrateret i Hjelmeland, hvor en meteoritt crasjlandet for 500 mill. år siden. Krateret er 2,7 km på tvers og ca 400 m dypt. Meteoritten hadde en diameter på ca 100 m, og traff jorden med en fart på ca 25 km/sek. Ta av fv 660 mot Vormadalen. Etter ca 20 min kan du parkere ved Kleivaland (følg skilt). Derfra går det turveg til Melands-Grønhei, og herfra er det 35-40 min til du kommer til dalen til Ritlandskrateret. For guidete turer, se ritlandskrater.no.

Hagalid – galleri med utsikt

Er du mer interessert i norsk kunst og håndverk, skal du ta turen fra Hjelmeland til Galleri Hagalid. Følg skilting mot Vormadalen og videre til Hagalid og Skomakarnibbå. Turen tar ca 10 min på smal veg. De beste møteplassene er i svingene. Det er dagparkering for fotturister mot en avgift på kr.100,- 200 meter før tunet. Den vakre heiagården ligger høyt og fritt 300 m over Jøsenfjorden, med bosetning helt tilbake til før vikingtiden. På Hagalid er det utstillinger og salg av norsk kunst og kunsthåndverk, bl.a. malerier, tegninger, skulpturer, keramikk, glass, smykker mm. Gamle bygninger, den frie utsikten og et vakkert kulturlandskap med sauer danner en flott ramme for opplevelsen. Det er kafé i Sofiehuset. Se åpningstider på hagalid.net.

Fra gården er det merkede turstier, bl.a. til Skomakarnibbå (dagstur) og Låtveit (en enkel kort tur). Skomakarnibbå (700 moh) er et flott turmål. Stien går gjennom variert natur, og den 7 km merkede løypen med høydeforskjell på 300 meter har enkelte bratte partier. Det er fantastisk utsikt over fjell, fjord og øyriket. Beregn ca. 2,5 t hver veg. Sko deg godt og vær forsiktig, du bør ikke forsøke å ta deg ut på selve nibba. Turkart er tilgjengelig på turistkontoret.

Fra verdens største Jærstol til «Årets bru» i Sand

Hjelmeland er kjent for Jærstolen, et tradisjonsrikt produkt som lages slik det ble laget for 100 år siden. Til hundreårsjubileet i 1999 fikk Hjelmeland verdens største Jærstol. Den rødmalte stolen står ved fergeleiet. Herfra går fergen over til Nesvik, og turen fortsetter nordover. Ved Eidaneset kan du på andre siden av fjorden se Tøtlandsvik, med verdens største kveiteanlegg.

Turistvegen gikk inntil november 2015 til Sand, og videre med ferge til Ropeid. Nå er imidlertid fergesambandet erstattet med ny veg og Sandsfjord bru over Sandsfjorden. Sand er dermed blitt en avstikker fra turistvegen, men vel verdt turen. På veg mot Sand passerer du Lovravatnet, en innsjø med ferskvannsflyndre. Videre, ved Lovraeidet, kan du ta en liten avstikker til Jelsa på fv 517. Jelsa er et velholdt gammelt strandsted fra seilskutetiden, og vakre Jelsa kirke er verdt et besøk.

Ta gjerne et stopp på Lovra rasteplass på turen videre nordover, en enkel rasteplass med utsikt mot Lovraeidet og fjorden.

Det velholdte tettstedet Jelsa ved Sandsfjorden i Suldal på sideveg fra Nasjonal turistveg Ryfylke.

© Helge Stikbakke / Statens vegvesen

I Laksestudioet på Sand kan du se laksen på veg opp i elven for å gyte.

© Kjetil Brekke / Reismål Ryfylke

Kvednafossen, sagbruksmuseum ved Hustveit i Sauda, kort sideveg fra fylkesveg 520.

© Helge Stikbakke / Statens vegvesen

Følg den lille stien fra stopplommen til utsiktspunktet. Arkitekt: Helen & Hard.

I strandstedet Sand finner du bl.a. Ryfylkemuseets Nesasjøhuset, et restaurert sjøhus fra 1850.

Her er «Kvitebjørnen», en spennende opplevelsesutstilling for barn. Den 150 år gamle restaurerte ryfylke-jekten «Brødrene af Sand» ligger ved kai i sommersesongen. Her er også

Høse bru, gangbru over Suldalslågen ved Sand i Suldal, en kort avstikker fra turistvegen.

© Jarle Lunde / SuldalFoto.no

Enkel raste- og utsiktsplass ved Ås i Suldal, på fv 520.

© Helge Stikbakke / Statens vegvesen

badestrand og gjestehavn like ved sentrum. Er du sulten, kan Fargeriet Kafé anbefales. Det er en kultur-kafé med god hjemmelaget mat og intim atmosfære. Den eies av et kollektiv innen rusomsorg for ungdom. Ungdom fra kollektivet jobber sammen med ungdom fra bygda, og de legger sin sjel i å lage hjemmelaget mat fra Ryfylke.

Ved Sandsfossen ligger Laksestudioet på Sand. Nederste

delen av studioet ligger under vann, og gjennom vinduer kan du se laks og sjørøret på veg opp elven for å gyte.

Rett over fossen ligger Høse bru. Gangbrua over Suldalslågen lyser vakkert opp på sene kvelder, og leder til turområdet på andre siden. I 2014 vant brua designprisen Årets bru i det amerikanske magasinet «Travel & Leisure». Arkitekt: Sami Rintala/Eggertson og Ivan Kroupa.

Kunstinspirert rasteplass i sikte

Tilbake sørover til nye Sandsfjord bru. Kjør over broen og fortsett nordover. På nordsiden skal det etableres en ny rasteplass med servicebygg, sitteplasser og utsiktspunkt med et flott panorama over Sandsfjorden. Rasteplassen er inspirert av kunstneren Lars Hertervig's malerier. Han hentet sine motiver fra fjordpartier og natur omkranset av steinknauser og furuer i Ryfylke. Planlagt byggestart for rasteplassen er høsten 2016.

Foss på foss

Fergeleiet på Ropeid ble nedlagt da Sandsfjord bru åpnet i høst, og det arkitektoniske venterommet avventer sin videre skjebne. Arkitekt: Jensen & Skodvin Arkitektkontor.

Litt lenger nord ligger Jonegarden på Hustveit, en del av Ryfylkemuseet. Driften på gården fra 1600-tallet er bygget opp rundt fossekraft, og ved Kvednafossen står det sjarmer-

NASJONAL TURISTVEG RYFYLKE

ende kvernhus, sag, tørke mm. Videre passerer du Honganvikfossen, også kalt Brudesløret.

Neste obligatoriske stopp er Svandalsfossen. Fossen ligger helt inntil vegen, og ved stor vannføring er fossen et imponerende skue. Sjansen er stor for en gratis dusj. Her er det bygget et flott turistveganlegg med trappevandring i moderne arkitektur. Du kommer tett på fossen, og kan kjenne på kreftene.

Fossen har flere fall på til sammen 180 meter, og du kan gå de 540 trappetrinnene både oppover til hovedfallet og nedover til fjorden. Arkitekt: Haga & Grov AS Sivilarkitekter MNAL.

Sauda og Allmannajuvet

Industristedet Sauda er definitivt verdt et besøk. Sauda er kompakt, alt ligger innen korte avstander. Identiteten er nedfelt

i bygninger, bedrifter og mennesker. Den tidligere jordbruksbygda endret seg raskt da det ble funnet sink i Allmannajuvet i 1881. Det ble tatt ut sink fra 1882-1898, og på det meste var det 168 ansatte. Malmen ble fraktet med kløv på den smale gruvevegen ned til Sauda, skiptet videre med dampbåt på fjorden og solgt utenlands. Gruvedriften var starten på industrialiseringen som skulle forvandle den lille bygda for all-

tid. Men tross både tømmer- og gruvedrift, startet ikke den virkelige industrialiseringen i Sauda før ut på 1900-tallet. I eksplosivt tempo ble det et moderne industrisamfunn, og siden 1923 har Sauda Smelteverk vært hjørnesteinsbedriften. Spillvarme fra anlegget brukes til å varme opp bassenget i bygda, og til å tine snø og is i gatene om vinteren. Amerikanerne så muligheten for å investere stort pga de enorme kraftressursene.

Trappevandring i moderne arkitektur ved Svandalsfossen i Sauda. © Per Kollstad / Statens vegvesen

Trappevandringen tar deg opp til hovedfallet ved Svandalsfossen.

© Jarle Wæhler / Statens vegvesen

Utsikt sørover Saudafjorden fra turistvegen.

© Helge Stikbakke / Statens vegvesen

Bysamfunnet Sauda er bygget opp rundt Sauda Smelteverk fra 1920-tallet.

© Helge Stikbakke / Statens vegvesen

Åbøbyen er et amerikanskinspirert boligområde med ca. 120 hus som ble reist fra 1916 over en periode på 60 år. Noen av de som senere skulle bli noen av landets mest fremtredende arkitekter tegnet Åbøbyen. Byplanleggingen i Åbøbyen er preget av klasseskille. Flerfamiliehusene ligger nærmest fabrikkene. Lengst borte fra fabrikkene og røyken, ligger eneboligene for de høyere funksjonærene. Formenn og lavere funksjonærer fikk tofamiliehus. De første husene hadde i begynnelsen ikke strøm eller innlagt vann, men det tok ikke lang tid før dette var på plass. Hver leilighet fikk bad og vannklosett, noe som da var unikt i arbeiderboliger. Sauda kommune har i mange år arbeidet for å bringe nytt liv

Utsikt fra Saudafjellet ned mot Røldal.

© Helge Stikbakke / Statens vegvesen

i det historiske gruvemiljøet, og Allmannajuvet er nå en del av Nasjonale turistveger. Den verdenskjente sveitsiske arkitekten Peter Zumthor, som også har tegnet Steilneset minnested i Vardø, har tegnet turistattraksjonen i Allmannajuvet med parkering, servicehus, kafe og galleri. Zumthors tegninger var inspirert av Allmannajuvets historie; gruvedriften, slitet og hverdagen. Zumthor selv beskriver byggene som et monument over arbeiderne som levde og døde der: «Med bygningene valgte vi ikke å legge for mye tyngde i landskapet, men å stå et steg ved siden av, lavmælt og uten de store lyder». Anlegget åpner til sesongen 2016. Arkitekt: Peter Zumthor & Partner.

Over fjellet mot Røldal

Turistvegen fortsetter videre i slynger over Saudafjellet til Røldal. Fjellovergangen, som er vinterstengt fra Hellandsbygd, går gjennom et skiftende og dramatisk landskap opp mot 900 moh. Snøen ligger ofte langt utover sommeren. Den smale vegen fra 1960 ble bygget med amerikansk kapital. Ofte vil du møte på geiter langs vegen, og det er flere fine turmuligheter i området. I september går ene etappen av sykkelrittet Tour des Fjords over fjellet her, og da har du sjansen til å se verdens-eliten rase over her. Du passerer Svartevassdammen, hvor

Et av byggene i Allmannajuvet under oppføring. Anlegget åpner til sommeren. Arkitekt: Peter Zumthor.

© Arne Espeland / Statens vegvesen.

Vegen over fjellet mellom Sauda og Røldal går gjennom et karrig fjellterreng med mange knauser og tjern. Her ved Svartavatnet. © Helge Stikbakke / Statens vegvesen

veien går på den 250 m lange damkronen. Ved Kringletjørn er du på 920 moh, vegens høyeste punkt, og kan se nordover mot Røldalssåta (1418 moh). Ved Gjertrudhidleren kan du se en gammel støl som ligger under en stor stein. Ved Hordalia er du kommet til turistvegens endepunkt, men ta gjerne turen innom Røldal og besøk stavkirken, som det knytter seg en rekke sagn til. Derfra kan du fortsette nordover til Låtefoss, som markerer startpunktet for Nasjonal turistveg Hardanger, eller gjør som oss – lag en liten rundreise tilbake til Sand, via Brattlandsdalen.

Via Brattlandsdalen tilbake til Sand

En fin rundreise er å kjøre rv 13 tilbake til Sand, ca 80 km. Den trange og ville Brattlandsdalen fikk vegforbindelse i 1884. Det er en svært fascinerende strekning gjennom et rasutsatt om-

råde, og kjerrevegen gjennom dalen, samt båtturen med Suldalsdampen på Suldalsvatnet ble markedsført i England på slutten av 1800-tallet som en del av the Discovery Route.

I nordenden av Suldalsvatnet ligger Nesflaten. Her kan du oppleve grensesprengende kraft-arkitektur. Her ligger Hydros Røldal-Suldal anlegg, som ble bygget på 1960-tallet. Den kjente industriarkitekten Geir Grung tegnet kraftanlegget og byggefeltet som ble bygget i forbindelse med kraftutbyggingen, i særpreget funksjonalistisk stil. Vannkraftanleggene til Hydro Energi i Røldal og på Nesflaten regnes som et av hans fremste verk, og Morgenbladet har kåret det til et av de 12 viktigste byggverkene fra etterkrigstiden. I dag er den tidligere messen og personalhotellet omgjort til Energihotellet.

NASJONAL TURISTVEG RYFYLKE

Turen går videre langs det vakre og fiskerike Suldalsvatnet. Du passerer husmannsplassen Røynevarden, som ligger litt opp fra vannet. Det går sti opp fra vegen, ta gjerne med nistepakken og nyt utsikten. Det har vært husmannsplass her fra 1834, og stedet med de seks byggene er åpent for publikum hele året.

Kolbeinstveit, 5 km øst for Suldalsosen er en museumsgård, som drives som et levende museum, med vertskap, utstillinger, aktiviteter, dyrehold og servering av tradisjonskost.

Fra Suldalsosen kan du kjøre til Saudal eller Øvre Moen, og gå 2-3 timers fottur til Stranddalshytta, også kalt «perlen i Ryfylkeheiene». Her serverer de komler tirsdager, torsdager og søndager i sommersesongen.

Videre langs turistvegen passerer du lakseslottet Lindum, som ligger ved bredden av Suldalslågen. Slottet ble bygget av en engelsk aristokrat på slutten av 1800-tallet. Hver sommer og høst i 30 år kom det ivrige engelskmenn og fisket i lågen og gikk på jakt. I årene mellom krigene var eiendommen hjem for gutter truet av tuberkulose, og sykesøsteren går igjen i form av et vennligsinnet gjenferd. Siden var det hvilehjem for slitne husmødre og aldershjem.

Mo Laksegard 3 km øst for Sand tilbyr laksefiske, lakse safari, villmarksleir og elveekspedisjon. Snart er du tilbake i Sand, og har forhåpentligvis fått flotte tilleggsopplevelser på vegen.

Praktisk info

Det er tømme-stasjoner for bobiler på rasteplassen i Notvik rett sør for Jørpeland, på Hydro Texaco i Årdal, på Sand og i Sauda. I tillegg er det tømme-stasjoner i Odda, litt nord for strekningen. Det er egne bobilparkeringsplasser ved båthavna på Jørpeland, Hydrokaiaen på Sand, ved Coop i Sauda sentrum og ved Sauda Skisenter.

Ryfylkeguiden på tre språk ligger på fergene og på alle turistkontor.

Nasjonale turistveger på kart og i app

Nordeca utgir kartserien Nasjonale turistveger. De 18 kartene selges bl.a. gjennom Bobilforeningens egen nettbutikk. De kan også kjøpes på turistkontorer, bensinstasjoner mm. langs strekningene. På kartet får du informasjon om rasteplasser, utsiktspunkter, arkitektur og kunst, øvrige severdigheter og oversikt over spise- og overnattingssteder og opplevelsestilbud langs den enkelte strekning. I hver mappe ligger det også fem postkort fra strekningen. Prisen er kr 199 pr kart.

Du finner også info, bilder, kart og videoklipp over turistvegene med stoppesteder i en egen seksjon i Visit Norways app Visitnorway – Official Travel Guide. Appen er gratis, finnes på norsk og engelsk og er tilgjengelig både for iPhone og Android. Last ned og ha tilgjengelig på turen.

Mer info:

nasjonaleturistveger.no
ryfylke.com
regionstavanger.com
discoveryroute.com
visitlysefjorden.no
fjordnorge.com
visitnorway.no

Facebook: National Tourist Routes in Norway

App: Visitnorway – Official Travel Guide

Trine Kanter Zerwekh

Statens vegvesen, Turistvegseksjonen

Særpreget arkitektur signert Geir Grung på Nesflaten. Driftssentralen til Hydro med Energihotellet i bakgrunnen. © Energihotellet